

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ฎ
สารบัญภาพประกอบ.....	ต

บทที่

1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	การศึกษาที่ผ่านมา.....	4
	วัตถุประสงค์การวิจัย.....	6
	ขอบเขตการวิจัย.....	6
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	8
	ขั้นตอนการวิจัย.....	8
	แหล่งข้อมูล.....	9
	ข้อดกของเบื้องต้น.....	10
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
2	ประวัติและการศึกษา.....	11
	หม่อมเจ้าอิทธิเทพสรรค์ กฤดากร.....	12
	หม่อมเจ้าสมัยเฉลิม กฤดากร.....	18
	นายจิตรเสน อภัยวงศ์.....	24
	นายনারถ โพธิประสาธ.....	25
	พระสาโรชรัตนนิมมานก์.....	28
	หม่อมเจ้าไวยยากร วรวรรณ.....	30
3	สภาวะการณ์ต่างๆ.....	36
	สภาวะการณ์โลกตะวันตก.....	36
	สภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง.....	36

บทที่	หน้า
กระแสนิยมของสถาปัตยกรรมในตะวันตก.....	37
การเรียนการสอนวิชาสถาปัตยกรรม.....	45
สภาวะการณ์ในประเทศไทย.....	49
สภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง.....	49
กระแสนิยมของสถาปัตยกรรมในประเทศไทย.....	51
การเรียนการสอนวิชาสถาปัตยกรรม.....	53
4 สถาปัตยกรรมสมัยใหม่ของกลุ่มสถาปนิกไทยรุ่นบุกเบิก.....	54
หม่อมเจ้าอิทธิเทพสรรค์ กฤดากร.....	55
อาคารสาธารณะ.....	55
อาคารพักอาศัย.....	55
พระตำหนักมหาราชรัถบัลลังก์.....	56
พระตำหนักเปี่ยมสุข วังไกลกังวล.....	64
พระตำหนักสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมหลวงสงขลานครินทร์.....	68
หม่อมเจ้าสมัยเฉลิม กฤดากร.....	72
อาคารสาธารณะ.....	72
ศาลาเฉลิมกรุง.....	72
ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร.....	72
ศาลาธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.....	76
อาคารพักอาศัย.....	80
นายจิตรเสน อภัยวงศ์.....	80
อาคารสาธารณะ.....	80
อาคารกรีฑาสถาน.....	80
โรงภาพยนตร์ทหานบก.....	84
กลุ่มอาคารริมถนนราชดำเนินกลาง.....	87
อาคารอำนวยการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.....	155
ศาลแขวงจังหวัดสงขลา.....	158
ที่ทำการไปรษณีย์ บางรัก.....	165
อาคารพักอาศัย.....	168
บ้านนายจิตรเสน อภัยวงศ์.....	168

บทที่	หน้า
นายনারদ โพธิ์ประสาธ.....	169
อาคารสาธารณะ.....	169
ศาลาเฉลิมกรุง.....	169
อาคารพักอาศัย.....	174
พระสาโรชรัตนนิมมานก์.....	175
อาคารสาธารณะ.....	175
อาคารเคมี1 คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	175
ศาลยุติธรรม.....	178
อาคารคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	181
ศาลาว่าการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา(หลังเก่า)	183
อาคารพักอาศัย.....	187
วังวชิรเวศม์.....	187
หม่อมเจ้าไฉยมหาจักร วรารณ.....	192
อาคารสาธารณะ.....	192
สถานีรถไฟบางกอกน้อย.....	192
อาคารที่ทำการกรมรถไฟแห่งประเทศไทย.....	194
อาคารสำนักงานบริษัท World Travel Service.....	196
หอประชุมแพทยาลัย โรงพยาบาลศิริราช.....	198
อาคารผู้ป่วยนอก(หลังเก่า) โรงพยาบาลศิริราช.....	201
อาคารพักอาศัย.....	205
บ้านเลขที่44 ซอยคันสน.....	205
บ้านเลขที่ 42/1 ซอยคันสน.....	209
บ้าน 2 เสา.....	213
หอประชานิธิปไตย โรงพยาบาลศิริราช.....	217
สรุปงานสถาปัตยกรรมของกลุ่มสถาปนิกไทยรุ่นบุกเบิก.....	219
5 การวิเคราะห์.....	222
วิเคราะห์จากตัวสถาปนิก.....	222
พื้นฐานทางครอบครัวและการปลูกฝัง.....	222
การศึกษา.....	227

บทที่	หน้า
รสนิยมส่วนตัว.....	228
วิเคราะห์จากปัจจัยภายนอก.....	235
กระแสความนิยมของสถาปัตยกรรม.....	236
อิทธิพลทางการเมืองที่มีต่อตัวสถาปนิก.....	236
ลักษณะร่วมและลักษณะเฉพาะในสถาปัตยกรรมของสถาปนิกแต่ละท่าน.....	237
หม่อมเจ้าอิทธิเทพสรรค์ กฤดากร.....	237
หม่อมเจ้าสมัยเฉลิม กฤดากร.....	238
นายจิตรเสนอกัยวงศ์.....	241
อาจารย์นารถ โพธิประสาท.....	242
พระสาโรชรัตนนิมมานก์.....	242
หม่อมเจ้าโวฒยากร วรวรรณ.....	244
การส่งผลในยุคถัดมา.....	246
สรุปผลการวิเคราะห์.....	247
6 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ.....	249
สรุปผลการศึกษา.....	250
ข้อเสนอแนะ.....	251
บรรณานุกรม.....	252
ประวัติการศึกษา.....	263

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	หม่อมเจ้าอิทธิเทพสรรค์ กฤดากร.....	12
2	พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนเรศวรฤทธิ์ และโอรสทั้ง 7.....	13
3	ลายพระหัตถ์พระราชทานของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว.....	16
4	ตราไปรษณียากร ที่ออกแบบโดย หม่อมเจ้า อิทธิเทพสรรค์ กฤดากร.....	17
5	ราวบันไดที่วัดพระปฐมเจดีย์	17
6	ราวสะพานเจริญศรัทธา	17
7	หม่อมเจ้าสมัยเฉลิม กฤดากร.....	18
8	หม่อมเจ้าสมัยเฉลิม และครอบครัวกฤดากร	19
9	หม่อมเจ้าสมัยเฉลิม และครอบครัว.....	19
10	ปฏิญญาบัตรของหม่อมเจ้าสมัยเฉลิม กฤดากร.....	20
11	เหรียญรางวัลที่ 3.....	20
12	เหรียญรางวัลที่ 2 ชั้น 1.....	20
13	ใบรายงานการศึกษา ของหม่อมเจ้าสมัยเฉลิม กฤดากร หน้าที่ 1.....	21
14	ใบรายงานการศึกษา ของหม่อมเจ้าสมัยเฉลิม กฤดากร หน้าที่ 2.....	22
15	นายจิตรเสน อภัยวงศ์.....	24
16	นายনারถ โพธิประสาธ.....	25
17	พระสาโรชรัตนนิมมานก์.....	28
18	หม่อมเจ้าไฉนยากร วรวรรณ.....	30
19	ภาพร่างลายพระหัตถ์ เกี่ยวกับสมัยปฏิวัติ ของ หม่อมเจ้าไฉนยากร วรวรรณ..	32
20	ภาพร่างลายพระหัตถ์เกี่ยวกับพิธีเสกาคันท์ ของหม่อมเจ้าไฉนยากร วรวรรณ.....	33
21	หม่อมเจ้าไฉนยากร วรวรรณ และครอบครัว	34
22	หม่อมเจ้าไฉนยากร วรวรรณ และคณาจารย์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	34
23	ด้านหน้าของพระตำหนักมารีราชรัตบัลลังก์.....	56
24	มุมมองทางทิศตะวันออก ของพระตำหนักมารีราชรัตบัลลังก์.....	63
25	มุมมองทางทิศตะวันออกของพระตำหนักขาลิมงคลอาสน์.....	63

ภาพที่		หน้า
26	พระตำหนักมหาราชรัศมีบัลลังก์ทางทิศตะวันออก.....	63
27	พระตำหนักมหาราชรัศมีบัลลังก์ทางทิศใต้.....	63
28	ด้านหน้าของพระตำหนักเปี่ยมสุข วังไกลกังวล.....	64
29	บริเวณหอคอย พระตำหนักเปี่ยมสุข.....	66
30	ด้านหน้าของ พระตำหนักเปี่ยมสุข.....	66
31	พระตำหนักสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมหลวงสงขลานครินทร์.....	68
32	มุมมองทางด้านหน้าของตัวอาคารพระตำหนักสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมหลวง สงขลานครินทร์.....	70
33	ศาลาว่าการกรุงเทพมหานครในปัจจุบัน.....	72
34	ศาลาธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.....	76
35	ทางเข้าศาลาธรรม.....	79
36	ศาลาธรรมเมื่อแรกเปิดการดำเนินการ.....	79
37	อาคารกรีฑาสถาน.....	80
38	การตกแต่งอาคารกรีฑาสถาน.....	81
39	ด้านทิศตะวันตกของอาคารกรีฑาสถาน.....	81
40	ด้านทิศใต้ของอาคารกรีฑาสถาน.....	82
41	แนวนั่งด้านนอกของอาคารกรีฑาสถาน.....	82
42	ภายในสนามกีฬา อาคารกรีฑาสถาน.....	82
43	คานคอนกรีตโค้งรับตัวอัฒจันทร์ อาคารกรีฑาสถาน.....	82
44	ด้านหน้าอาคารกรีฑาสถาน.....	82
45	ภายในช่องบันไดอาคารกรีฑาสถาน.....	82
46	อาคารกรีฑาสถาน.....	82
47	ผนังอาคารกรีฑาสถาน.....	83
48	เพดานภายในอาคารกรีฑาสถาน.....	83
49	โรงภาพยนตร์ทหานบก.....	84
50	บริเวณด้านหน้าอาคาร โรงภาพยนตร์ทหานบก.....	85
51	ทางเข้าอาคาร โรงภาพยนตร์ทหานบก.....	86
52	การประดับตกแต่ง โรงภาพยนตร์ทหานบก.....	86
53	กลุ่มอาคารบริเวณริมถนนราชดำเนินกลาง.....	87

ภาพที่		หน้า
54	อาคารริมถนนราชดำเนินกลางในปัจจุบัน.....	89
55	โรงแรมรัตนโกสินทร์.....	89
56	อาคารริมถนนราชดำเนิน.....	89
57	โรงภาพยนตร์เฉลิมไทย.....	89
58	อาคารอำนวยการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.....	155
59	พิธีเปิดอาคารอำนวยการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.....	156
60	ทางเข้าอาคารอำนวยการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.....	156
61	ตัวอาคารหลัก อาคารอำนวยการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.....	156
62	ด้านหน้าอาคารศาลแขวงจังหวัดสงขลา.....	158
63	ด้านหน้าอาคารศาลแขวงสงขลา.....	160
64	แนวกันสาดของอาคารศาลแขวงสงขลา.....	160
65	ทางเข้าอาคารศาลแขวงสงขลา.....	161
66	มุมมองด้านข้างศาลแขวงสงขลา.....	161
67	ประตูบริเวณศาลชั้น 2 ศาลแขวงสงขลา.....	161
68	ช่องเปิดของอาคาร.....	161
69	ภายนอกของอาคารศาลแขวงสงขลา.....	161
70	ด้านหลังของอาคารศาลแขวงสงขลา.....	161
71	หลังคาอาคารศาลแขวงสงขลา.....	162
72	ระเบียงด้านหลังอาคารศาลแขวงสงขลา.....	162
73	ทางเดินเข้าสู่อาคารศาลแขวงสงขลา.....	162
74	มุขหน้าของอาคารศาลแขวงสงขลา.....	162
75	ช่องแสงรูปวงกลม บริเวณที่พักบันไดศาลแขวงสงขลา.....	162
76	ช่องระบายอากาศใต้ถุนอาคารศาลแขวงสงขลา.....	162
77	ทางเดินภายในอาคารศาลแขวงสงขลา.....	163
78	บริเวณโถงพักคอยศาลแขวงสงขลา.....	163
79	โถงบันไดศาลแขวงสงขลา.....	163
80	บันไดขึ้นสู่ชั้น 2 ศาลแขวงสงขลา.....	163
81	ที่ทำการไปรษณีย์บางรัก.....	165
82	การแสดงแนววิถีที่ตัวอาคารที่ทำการไปรษณีย์บางรัก.....	166

ภาพที่		หน้า
83	ประติมากรรมรูปครุฑที่มุมอาคารที่ทำการไปรษณีย์บางรัก.....	166
84	ด้านหลังอาคารที่ทำการไปรษณีย์บางรัก.....	166
85	การประดับตกแต่งบานประตูทางเข้า ที่ทำการไปรษณีย์บางรัก.....	166
86	ภายในอาคารที่ทำการไปรษณีย์บางรัก.....	167
87	การเจาะช่องแสง ภายในที่ทำการไปรษณีย์บางรัก.....	167
88	ประติมากรรมภายในอาคารที่ทำการไปรษณีย์บางรัก.....	167
89	โถงทางเข้าที่ทำการไปรษณีย์บางรัก.....	167
90	ที่ทำการไปรษณีย์บางรัก.....	169
91	ศาลาเฉลิมกรุง.....	170
92	ศาลาเฉลิมกรุงในอดีต.....	172
93	ภายในโรงภาพยนตร์ศาลาเฉลิมกรุงในอดีต.....	172
94	ภายในห้องเมขลาศาลาเฉลิมกรุงในอดีต.....	172
95	โถงบันไดขึ้นสู่ชั้น 2 ศาลาเฉลิมกรุงในปัจจุบัน.....	172
96	ทางเข้าอาคารศาลาเฉลิมกรุงในปัจจุบัน.....	172
97	โถงพักคอยศาลาเฉลิมกรุงในปัจจุบัน.....	172
98	อาคารเคมี 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	175
99	มุขหน้าอาคารเคมี 1.....	176
100	ทางเข้าอาคารเคมี 1.....	176
101	ทางเดินบริเวณชั้น 2 อาคารเคมี 1.....	176
102	ทางเดินชั้น 2 อาคารเคมี 1.....	176
103	โถงบันได อาคารเคมี 1.....	177
104	การยกระดับใต้ถุน อาคารเคมี 1.....	177
105	ศาลยุติธรรม.....	178
106	ภาพถ่ายทางอากาศศาลยุติธรรม.....	179
107	ศาลยุติธรรมเมื่อแรกสร้าง.....	179
108	ทางเข้าอาคารศาลยุติธรรม.....	180
109	ด้านหน้าอาคารศาลยุติธรรม.....	180
110	อาคารคณะเภสัชกรรมศาสตร์ (คณะศิลปกรรม) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย....	181
111	ทางเดินชั้น 2 อาคารคณะเภสัชกรรมศาสตร์.....	182

ภาพที่		หน้า
112	โถงชั้น 2 ภายใน อาคารคณะเกสซ์กรรมศาสตร์.....	182
113	ทางเข้าริมอาคาร อาคารคณะเกสซ์กรรมศาสตร์.....	182
114	ช่องแสงของอาคาร อาคารคณะเกสซ์กรรมศาสตร์.....	182
115	ศาลากลางจังหวัดพระนครศรีอยุธยา(หลังเก่า).....	183
116	มุมมองจากด้านหลัง ศาลากลางจังหวัดพระนครศรีอยุธยา(หลังเก่า).....	184
117	ด้านข้างของอาคาร ศาลากลางจังหวัดพระนครศรีอยุธยา(หลังเก่า).....	184
118	พื้นที่ด้านหลัง ศาลากลางจังหวัดพระนครศรีอยุธยา(หลังเก่า).....	185
119	ทางเดินชั้น2 ศาลากลางจังหวัดพระนครศรีอยุธยา(หลังเก่า).....	185
120	บันไดทางขึ้น ศาลากลางจังหวัดพระนครศรีอยุธยา(หลังเก่า).....	185
121	เมื่อมองจากชั้น2 ศาลากลางจังหวัดพระนครศรีอยุธยา(หลังเก่า).....	185
122	ด้านหน้าของวังวาริชเวสม์ในอดีต.....	187
123	สภาพของวังวาริชเวสม์ในอดีต.....	189
124	การเจาะช่องแสงของวังวาริชเวสม์ในอดีต.....	189
125	เกลี้ยงด้านหน้าของวังวาริชเวสม์ในอดีต.....	189
126	บริเวณโถงบันไดของวังวาริชเวสม์ในอดีต.....	189
127	ทางเข้าห้องบรรทมของวังวาริชเวสม์ในอดีต.....	190
128	ห้องบรรทมพระองค์เจ้าหญิงวชิราลงกร.....	190
129	วังวาริชเวสม์ในปัจจุบัน.....	190
130	มุขทางเข้าของวังวาริชเวสม์ในปัจจุบัน.....	190
131	เกลี้ยงของวังวาริชเวสม์ในปัจจุบัน.....	190
132	บริเวณ Drop Off ของวังวาริชเวสม์ในปัจจุบัน.....	190
133	สถานีรถไฟบางกอกน้อย.....	192
134	สถานีรถไฟบางกอกน้อย.....	193
135	อาคารที่ทำการกรมรถไฟแห่งประเทศไทย.....	194
136	บริษัท World Travel Service.....	196
137	บริษัท World Travel Service	197
138	บริษัท World Travel Service	197
139	บริษัท World Travel Service	197
140	บริษัท World Travel Service	197

ภาพที่		หน้า
141	หอประชุมแพทยาลัย โรงพยาบาลศิริราช.....	198
142	ทางด้านทิศตะวันตก ของ หอประชุมแพทยาลัย.....	199
143	ทางด้านทิศเหนือ หอประชุมแพทยาลัย.....	199
144	การตกแต่งผนังของ หอประชุมแพทยาลัย.....	199
145	หอประชุมแพทยาลัย มุมมองทางด้านทิศตะวันออก.....	199
146	อาคารผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลศิริราช.....	201
147	อาคารผู้ป่วยนอก ถ่ายเมื่อพ.ศ.2519.....	202
148	อาคารผู้ป่วยนอก ในปัจจุบัน.....	202
149	บ้านเลขที่ 44 ซอยคันสน.....	205
150	ด้านหน้าของบ้านเลขที่ 44.....	206
151	การซ้อนของหลังคาของบ้านเลขที่ 44.....	206
152	ส่วนนั่งเล่นหน้าบ้านของบ้านเลขที่ 44.....	207
153	กระเบื้องของบ้านเลขที่ 44	207
154	มุมมองจากซอยคันสนของบ้านเลขที่ 44	207
155	รายละเอียดของบ้านเลขที่ 44.....	207
156	บ้านเลขที่ 42/1.....	209
157	บ้าน 2 เสา.....	213
158	บ้านสองเสา ในปัจจุบัน.....	214
159	บ้านสองเสา ริมสระบัว.....	214
160	ทางเข้าบ้านสองเสา.....	214
161	ด้านข้างของบ้านสองเสา.....	214
162	รายละเอียดการระเบียงของบ้านสองเสา	215
163	หน้าต่างของบ้านสองเสา.....	215
164	หอประชานิยม โรงพยาบาลศิริราช.....	217
165	ทางเข้าด้านหน้าอาคารหอประชานิยม.....	218
166	บันไดขึ้นสู่ชั้น 2 หอประชานิยม.....	218
167	ประตูทางเข้าหลักหอประชานิยม.....	218
168	บริเวณโรงอาหาร ชั้นล่างหอประชานิยม.....	218
169	ด้านทิศตะวันตกของอาคารหอประชานิยม.....	218

ภาพที่		หน้า
170	ด้านหลังของอาคารหอประชานิธิปไตย.....	218
171	มุมมองทางด้านทิศใต้หอประชานิธิปไตย.....	219
172	บานหน้าต่างหอประชานิธิปไตย.....	219
173	อาคารทางด้านทิศใต้หอประชานิธิปไตย.....	219
174	อาคารทางด้านทิศตะวันตกหอประชานิธิปไตย.....	219
175	สภาพอาคาร Siam Architects ในปัจจุบัน.....	235

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

สารบัญภาพประกอบ

แผนผังที่		หน้า
1	ต้นฉบับแบบสถาปัตยกรรมพระตำหนักใหม่ พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม.....	59
2	ผังพื้นที่ชั้นล่าง พระตำหนักมหาราชรัศมีบัลลังก์.....	60
3	ผังพื้นที่ชั้นบน พระตำหนักมหาราชรัศมีบัลลังก์.....	60
4	ผังหลังคา พระตำหนักมหาราชรัศมีบัลลังก์.....	61
5	รูปด้านทิศเหนือ พระตำหนักมหาราชรัศมีบัลลังก์.....	61
6	รูปด้านทิศใต้ พระตำหนักมหาราชรัศมีบัลลังก์.....	62
7	รูปด้านทิศตะวันออก พระตำหนักมหาราชรัศมีบัลลังก์.....	62
8	รูปด้านทิศตะวันตก พระตำหนักมหาราชรัศมีบัลลังก์.....	62
9	ผังอาคารของพระตำหนักไกลกังวล.....	67
10	รูปด้านที่ 1 ของพระตำหนักไกลกังวล.....	67
11	รูปด้านที่ 2 ของพระตำหนักไกลกังวล.....	68
12	ผังอาคารของพระตำหนักสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมหลวงสงขลานครินทร์.....	71
13	รูปด้านของพระตำหนักสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมหลวงสงขลานครินทร์.....	71
14	แบบร่างผังศาลาเทศบาลนครกรุงเทพ โดยหม่อมเจ้าสมัยเฉลิม.....	73
15	แบบร่างผังหลังคาศาลาเทศบาลนครกรุงเทพ โดยหม่อมเจ้าสมัยเฉลิม.....	74
16	แบบร่างรูปด้านศาลาเทศบาลนครกรุงเทพ ด้านหน้า.....	74
17	แบบร่างรูปด้านศาลาเทศบาลนครกรุงเทพ ด้านข้าง.....	75
18	แบบร่างรูปด้านศาลาเทศบาลนครกรุงเทพ ด้านหน้า ในปัจจุบัน.....	75
19	แบบร่างรูปด้านศาลาเทศบาลนครกรุงเทพ ด้านข้าง ในปัจจุบัน.....	75
20	แบบร่างผังอาคารรวม.....	77
21	แบบร่างผังอาคารชั้น 2.....	77
22	แบบร่างผังอาคารชั้น 3.....	78
23	รูปด้านข้างอาคาร.....	78
24	รูปด้านหน้าอาคาร.....	79
25	ผังอาคารของอาคารกรีฑาสถาน.....	83
26	รูปด้านของอาคารกรีฑาสถาน.....	83

แผนผังที่		หน้า
27	ผังอาคารของโรงภาพยนตร์ทหานบก.....	86
28	รูปด้านของโรงภาพยนตร์ทหานบก.....	87
29	ผังอาคารชั้นที่ 1 โรงภาพยนตร์เฉลิมไทย.....	90
30	รูปด้านอาคารทิศเหนือ โรงภาพยนตร์เฉลิมไทย.....	90
31	รูปด้านอาคารทิศเหนือ โรงภาพยนตร์เฉลิมไทย.....	90
32	รูปด้านอาคารทิศใต้ โรงภาพยนตร์เฉลิมไทย.....	91
33	แผนผังชั้นที่ 1 อาคารไทยนิคมผ่านฟ้า.....	91
34	รูปด้านอาคารไทยนิคมผ่านฟ้า	91
35	รูปด้านอาคารไทยนิคมผ่านฟ้า ด้านทางเข้า.....	92
36	รูปด้านอาคารไทยนิคมผ่านฟ้า ด้านถนนพระสุเมรุ.....	92
37	ผังอาคารชั้นที่ 1 โรงแรมรัตนโกสินทร์ (แบบก่อสร้างเดิม).....	92
38	ผังอาคารชั้นที่ 1 โรงแรมรัตนโกสินทร์ (ปัจจุบัน).....	93
39	ผังอาคารชั้นที่ 2 - 4 โรงแรมรัตนโกสินทร์ (ปัจจุบัน).....	93
40	ด้านหน้าอาคาร โรงแรมรัตนโกสินทร์ (แบบก่อสร้างเดิม).....	94
41	ด้านหลังอาคาร โรงแรมรัตนโกสินทร์ (แบบก่อสร้างเดิม).....	94
42	Key Plan อาคาร 1 กลุ่มอาคารริมถนนราชดำเนินกลาง.....	94
43	ผังอาคารชั้นล่าง อาคาร 1 กลุ่มอาคารริมถนนราชดำเนินกลาง.....	95
44	ผังอาคารชั้นลอย อาคาร 1 กลุ่มอาคารริมถนนราชดำเนินกลาง.....	95
45	ผังอาคารชั้น 2 อาคาร 1 กลุ่มอาคารริมถนนราชดำเนินกลาง.....	95
46	ผังอาคารชั้น 3 อาคาร 1 กลุ่มอาคารริมถนนราชดำเนินกลาง.....	96
47	ผังอาคารชั้น 4 อาคาร 1 กลุ่มอาคารริมถนนราชดำเนินกลาง.....	96
48	ผังอาคารชั้นดาดฟ้า อาคาร 1 กลุ่มอาคารริมถนนราชดำเนินกลาง.....	96
49	รูปตัด A - A อาคาร 1 กลุ่มอาคารริมถนนราชดำเนินกลาง.....	97
50	รูปตัด B - B อาคาร 1 กลุ่มอาคารริมถนนราชดำเนินกลาง.....	97
51	รูปตัด C - C อาคาร 1 กลุ่มอาคารริมถนนราชดำเนินกลาง.....	97
52	รูปด้าน 1 อาคาร 1 กลุ่มอาคารริมถนนราชดำเนินกลาง.....	98
53	รูปด้าน 2 อาคาร 1 กลุ่มอาคารริมถนนราชดำเนินกลาง.....	98
54	รูปด้าน 3 อาคาร 1 กลุ่มอาคารริมถนนราชดำเนินกลาง.....	98
55	รูปด้าน 4 อาคาร 1 กลุ่มอาคารริมถนนราชดำเนินกลาง.....	99

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

แผนผังที่		หน้า
201	รูปตัด A - A อาคาร 14 กลุ่มอาคารริมถนนราชดำเนินกลาง.....	147
202	รูปตัด B - B อาคาร 14 กลุ่มอาคารริมถนนราชดำเนินกลาง.....	148
203	รูปด้าน 1 อาคาร 14 กลุ่มอาคารริมถนนราชดำเนินกลาง.....	148
204	รูปด้าน 3 อาคาร 14 กลุ่มอาคารริมถนนราชดำเนินกลาง.....	148
205	รูปด้าน 2 อาคาร 14 กลุ่มอาคารริมถนนราชดำเนินกลาง.....	149
206	รูปด้าน 4 อาคาร 14 กลุ่มอาคารริมถนนราชดำเนินกลาง.....	149
207	Key Plan อาคาร 15 กลุ่มอาคารริมถนนราชดำเนินกลาง.....	149
208	ผังอาคารชั้นล่าง อาคาร 15 กลุ่มอาคารริมถนนราชดำเนินกลาง.....	150
209	ผังอาคารชั้น 2 อาคาร 15 กลุ่มอาคารริมถนนราชดำเนินกลาง.....	150
210	ผังอาคารชั้น 3 อาคาร 15 กลุ่มอาคารริมถนนราชดำเนินกลาง.....	150
211	ผังอาคารชั้น 4 อาคาร 15 กลุ่มอาคารริมถนนราชดำเนินกลาง.....	151
212	ผังอาคารชั้น 5 อาคาร 15 กลุ่มอาคารริมถนนราชดำเนินกลาง.....	151
213	ผังอาคารชั้นลอย อาคาร 15 กลุ่มอาคารริมถนนราชดำเนินกลาง.....	151
214	ผังอาคารชั้น 6 อาคาร 15 กลุ่มอาคารริมถนนราชดำเนินกลาง.....	152
215	ผังอาคารชั้นดาดฟ้า อาคาร 15 กลุ่มอาคารริมถนนราชดำเนินกลาง.....	152
216	รูปตัด A - A อาคาร 15 กลุ่มอาคารริมถนนราชดำเนินกลาง.....	152
217	รูปตัด B - B อาคาร 15 กลุ่มอาคารริมถนนราชดำเนินกลาง.....	153
218	รูปด้าน 1 อาคาร 15 กลุ่มอาคารริมถนนราชดำเนินกลาง.....	153
219	รูปด้าน 2 อาคาร 15 กลุ่มอาคารริมถนนราชดำเนินกลาง.....	153
220	รูปด้าน 3 อาคาร 15 กลุ่มอาคารริมถนนราชดำเนินกลาง.....	154
221	รูปด้าน 4 อาคาร 15 กลุ่มอาคารริมถนนราชดำเนินกลาง.....	154
222	พื้นที่ของกองทหารราบเดิม ภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.....	157
223	ผังอาคาร อาคารอำนวยการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.....	157
224	รูปด้าน อาคารอำนวยการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.....	158
225	ผังอาคารชั้นล่าง ศาลแขวงสงขลา.....	163
226	ผังอาคารชั้น 2 อาคารศาลแขวงสงขลา.....	164
227	รูปด้าน 1 อาคารศาลแขวงสงขลา.....	164
228	รูปด้าน 2 อาคารศาลแขวงสงขลา.....	164
229	ผังอาคาร อาคารไปรษณีย์กลาง.....	167

แผนผังที่		หน้า
230	รูปด้าน อาคารไปรษณีย์กลาง.....	168
231	บ้านนายจิตรเสน อภัยวงศ์.....	168
232	ผังอาคารชั้นที่ 1 ศาลาเฉลิมกรุง.....	173
233	ผังอาคารชั้นที่ 2 ศาลาเฉลิมกรุง.....	173
234	รูปด้าน 1 อาคารศาลาเฉลิมกรุง.....	174
235	รูปด้าน 2 อาคารศาลาเฉลิมกรุง.....	174
236	ผังอาคาร อาคารเคมี 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	177
237	รูปด้านอาคาร อาคารเคมี 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	177
238	ผังอาคาร อาคารศาลยุติธรรม.....	180
239	รูปด้าน อาคารศาลยุติธรรม.....	180
240	ผังอาคาร อาคารศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	182
241	รูปด้าน อาคารศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	183
242	ผังอาคารชั้น 2 อาคารศาลากลางจังหวัดพระนครศรีอยุธยา(หลังเก่า).....	185
243	ผังอาคารชั้นล่าง อาคารศาลากลางจังหวัดพระนครศรีอยุธยา(หลังเก่า).....	186
244	รูปด้าน 1 อาคารศาลากลางจังหวัดพระนครศรีอยุธยา(หลังเก่า).....	186
245	รูปด้าน 2 อาคารศาลากลางจังหวัดพระนครศรีอยุธยา(หลังเก่า).....	186
246	ผังอาคาร วังวาริชเวศม์.....	191
247	รูปด้าน 1 วังวาริชเวศม์.....	191
248	รูปด้าน 3 วังวาริชเวศม์.....	192
249	ผังหลังคา อาคารสถานีรถไฟบางกอกน้อย.....	193
250	รูปด้าน อาคารสถานีรถไฟบางกอกน้อย.....	194
251	ผังหลังคา อาคารที่ทำการรถไฟ.....	195
252	รูปด้าน 1 อาคารที่ทำการรถไฟ.....	196
253	รูปด้าน 2 อาคารที่ทำการรถไฟ.....	196
254	ผังอาคาร อาคารหอประชุมแพทยาลัย.....	199
255	รูปด้าน 1 อาคารหอประชุมแพทยาลัย.....	200
256	รูปด้าน 2 อาคารหอประชุมแพทยาลัย.....	200
257	ผังอาคารชั้นล่าง อาคารผู้ป่วยนอก(หลังเก่า)	203
258	ผังอาคารชั้น 2 อาคารผู้ป่วยนอก(หลังเก่า)	203

แผนผังที่		หน้า
259	รูปด้าน อาคารผู้ป่วยนอก(หลังเก่า)	204
260	รูปตัด อาคารผู้ป่วยนอก(หลังเก่า)	204
261	ผังบริเวณ อาคารผู้ป่วยนอก(หลังเก่า)	205
262	ผังบ้านเลขที่ 44.....	207
263	รูปด้าน 1 บ้านเลขที่ 44.....	208
264	รูปด้าน 2 บ้านเลขที่ 44.....	208
265	ผังอาคารชั้นที่ 1.....	210
266	ผังอาคารชั้นที่ 2.....	210
267	รูปด้านทิศตะวันออก.....	210
268	รูปด้านทิศตะวันตก.....	211
269	รูปด้านทิศเหนือ.....	211
270	รูปด้านทิศใต้.....	212
271	รูปตัดอาคาร.....	212
272	ผังอาคาร บ้านสองเสา.....	215
273	รูปด้าน 1 บ้านสองเสา.....	216
274	รูปด้าน 2 บ้านสองเสา.....	216
275	รูปด้านอาคาร Siam Architects.....	232
276	ผังอาคาร Siam Architects.....	232
277	ผังโครงสร้างอาคาร Siam Architects.....	233
278	ภาพตัดอาคาร Siam Architects.....	233
279	ผังคานอาคาร Siam Architects.....	234
280	รูปด้านอาคาร Siam Architects.....	234
281	แบบแสดงรายละเอียดอาคาร Siam Architects.....	235